

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

DEN 15 OKTOBER 1905.

N° 3

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Verner von Heidenstam. — Krigsakademiens senior. — Svensk musik. — Svenska fotografernas förbund. — Tyska studentdueller. — En sommarkurs vid universitetet i London. — Nyvalda ledamöter af Riksdagens kammare. — Drottningen af England på besök i Sverige. — "Ett drama i skogen" af Olof Sjöström. — En bortgången ungdomsförättare. — Bröllopsgåva till hertigen af Skåne. — Brokigt utomlandsnytt. — Baku just nu. — Veckans porträttgalleri. — Philip Leman †. — Kyrklig minnesfest. — John Sawers †.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

FOTOGRAF RAHMN, LUND.

Verner von Heidenstam.

PORTRÄTT TAGET I DESSA DAGAR.

VERNER VON HEIDENSTAM.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det var en gång en diktare, som ville plocka rosor om våren och bära dem i sina händer för att sprida gångna världars sinliga jubel och ädla skönhet öfver gråkallt lif och mulen diktning. Och som ett antikt väsen, hälften gud, hälften satyr sjöng han sig in i vår diktning med sina "Vallfart och Vandringsår". Det svällde inom honom af lif och lust, safterna sprutade himmelshögt och han visste ej, hvart han skulle vända sig, om han skulle måla, dikta eller lefva. Ty han var ju ett snille. Han reste rundt världen och hans drömmar fingo stora vingar. Han styrde kosan mot fjärran världar, som ingen lefvande hade skadat, och sagornas orienten steg öfver en skimrande horisont i "Hans Alienus". Men midt under cymbalers klang och flickors dans satt en man och sörjde i skuggan af cypressen. Och han sjöng sakta för sig själf ur "Ensamhetens tankar". Han längtade hem, längtade jorden, längtade stigen i gräset. Ref så sänder hela den stolta väfven af glansfulla drömmar och hundramilade hän mot Sverige. Från skrattets och njutningens rike kom han till den öde mossens och den torftiga hyddans stora land. Men se, nog hade dikten fått nya färger och rikare tonfall, men ännu var icke verkligheten stark och glad.

Och de djupa, allvarliga toner, som redan ljudit i "Vallfart och Vandringsår", de ringde nu med djupare malmklang och vidgade tongångar, ty lifvet log ej mera som en ung gudinna mot skalden och en ensam man hade ej förmått lyfta en germansk värld ur sina hakar. Det var då han samlade sin längtan till hemmet och evigheten, till den stora friden och värmen, sin kärlek till jorden och furornas orgelmusik och sin känsla för människohjärtat i den stora boken "Dikter". Den är den största lyriska samlingen under det på lyrik så sällsynt rika 90-talet, därför att dessa dikter starkast af alla återgifva tidens ideala och intellektuella fysionomi. Och härmed har skalden trätt in i världslitteraturen som en af alla tiders yppersta tankelyriker.

Men från den otillfredsställande verkligheten vände idealisten sig mot döda heroer och svunna storhetstider, då han mot en vidsträckt horisont ser människorna tragiskt drabba samman med hvarandra och sina egna öden, hvilka sträcka sig öfver oss likt vidunderliga skuggor, som vi icke förstå, och som därför förinta oss under sin tyngd. Och han skref "Karolinerna", denna stora samling hjältar och människor, hvilka med en etsares skärpa äro utformade och i sina karaktäristiska profiler lämna outplånliga spår i vår fantasi. Här finnes rum för sådana olika stämningar som den underbart fagra "Högsommarleken" och den som en tragisk triumfvirvel verkande "Poltava". Det nationella hade äfven i prosans form slagit ut i full blom hos pilgrimen från Ninive. Och denna prosa var en gnistrande svenska, där rytmerna bröto sig mot hvarandra som stålklingar, och där bilderna sköto fram djärva som blixtar, kastande sitt sken öfver figurer och scener så att de lefde i en sällsynt åskådligghet. En ypperlig prosa har icke skrivits af en svensk skald och den är äktsvensk i hela sin glans och kristallklang.

Kanske har hans kärlek för det ordknappa och resliga, för det heroiska och patetiska, som drog honom till Karolinernas gestalter, trätt fram ännu mäktigare i hans sista storverk, "Folkungaträdets" första del, Folke Filbyter, den gripande sagan om det svenska folkets inträde i den nyare tidens historia och om fadern, som söker sin son. Och under olyckan, som tungt faller öfver Folke Filbyter, denne girige, själfgode, obildade storbonde, växer han ut i verkligt tragiska proportioner, och han blir en af vår diktningens få klassiska och typiska gestalter. Här har diktaren nått fram till den ideala dikten i stor form. Det ungdomligt nyckfulla, kvicka, bizarra i forna verk har trätt tillbaka för en mera oväldig, objektiv blick på människo-

ödet, fast i en objektiv dikt döljer sig ändock blodet från diktarens egen själ, om ock blott han själf känner hela sammanhanget. Ty det är nog med Heidenstam som med Goethe, att där hans dikt ej flutit samman med det inre och upplefda, där når den ej sin högsta höjd.

Men en verklig skald, han är ej blott en stor poet utan en personlighet, öfver hvars hufvud alla stjärnor stråla och som stiger upp på fjället för att visa oss andra stjärnor, som vi skola följa. Och från första stunden har Heidenstam visat sig vara en äkta ättling af en gammal kultur och med något af en isländsk poesis läggning flödar hans diktning af paradoxer, af vishetsord och siartankar. Sin kärlek till en mera spekulativ syn på företeelserna har han dessutom visat i sina "Tankar och Teckningar", där hans berömda analys af svenskarnes lynne är inflätad. Därför, när svenska folket våldsamt skakades ur sin nationella dvala, stod han redan rustad och blef den man, som i rätta stunden säger ordet, till hvilket ett helt folk lystrar. Ty verkligheten har ändtligen blifvit så lefvande och stor, att svenska folket vill vardas "Ett folk". Porten till det gamla Orientens värld har fallit igen och skimret från det unga Sveriges morgon står öfver hans panna. En diktare behöfver slutligen ett folk omkring sig, som är ekot för hans diktning och bryggan från fantasien till lifvet, öfver hvilken förståelsen stiger upp mot honom. Ty eljes kunna fantasiens gestalter bli allt för fjärran för människornas hjärtan och tankevärdens himmel alltför hög och blek. Och den friska, jublande sinnligheten i Heidenstams ungdomslyrik kan ännu skänka nytt blod åt mångfaldiga af historiens liffulla figurer.

Och alldeles nyss stod diktaren och talade för studenterna om fosterlandet och som varma vågor steg bifallet upp kring honom. Han stod där som ledare för oss unga. Han stod där, som vi älska se den svenske man vi vilja se upp till, vis och djup som en siare, reslig och trohjärtad som en karolin.

Så vilja vi se dig allt framgent stå fast och manlig på den svenska jorden, medan drömmar och dikter, syner och sägner susa som stora fåglar kring ditt stolta hufvud

Så bragte du oss ändock till sist rosor om våren.

C. D. Marcus.

(Till porträttet å följande sida.)

90 år yllde den 10 okt. f. generallöjtnanten greve Gösta Sandels, son till den berömda Sandels, hvilken deltog i finska kriget och besjungs af Runeberg, och den siste manlige medlemmen af den gren af ätten Sandels, som med hans fader 1815 erhöll greflig värdighet.

Lars Gustaf Sandels föddes i Stockholm den 10 oktober 1815 och är tredje sonen i ordningen af den berömda fältherren, fältmarskalken och en af rikets herrar, greve Johan August Sandels och hans maka Ulrika Elisabeth Hermelin. Efter att ha genomgått krigsskolan vid Karlberg blef han 1833 fänrik och 1839 löjtnant vid Andra lifgardet och avancerade där till kapten 1848 och till major i armén 1854. Året förut hade han blifvit tillförordnad generalintendent och det var åt intendenturafdelningen af vårt krigsväsen, han sedermera ägnade tre decenniens intresse och arbete, från 1858 som ordinarie innehafvare af generalintendentsämbetet och tidt och ofta som ledamot af med arméförvaltningen sysslade kommitéer och kommissioner. Generalmajor i armén blef han 1864 och generallöjtnant 1882. Ur krigstjänsten tog han afsked 1887, d. v. s. efter mer än ett halft sekels aktiv verksamhet.

Greve Sandels är krigsvetenskapsakademiens äldste ledamot och befinner sig allt fortfarande vid god vigör.

KRIGSAKADEMIENS SENIOR.

(Se text å föregående sida.)

L. G. SANDELS, 90 år den 10 okt.

SVENSK MUSIK.

Två unga svenska musici, violinisten Sven Kjellström och pianisten Alfred Roth, bosatta i Paris och London, där de gjort sig kända och värderade, ha efter en turné i Norrland gifvit ett par konserter i Stockholm och haft stor och rättmätig framgång.

Hr Roth, som efter att ha genomgått konservatoriet i Stockholm, i 4 år studerade i Paris, har sedermera varit bosatt i London, där han spelar på konserter o. s. v.

Hr Kjellström har likaledes genomgått konservatoriet i Stockholm, spelade i hofkapellet, kom 1897 till Paris och studerade därstädes till 1900. Han var sedermera i 4 år 1:ste violinist i Colannes berömda orkester och konserterar numera samt är lärare i världsstaden vid Seine.

Båda de unge svenskarne äro mycket sympatiska samt ha gjort sitt fädernesland all heder.

A. ROTH.

S. KJELLSTRÖM.

SVENSKA FOTOGRAFERNAS FÖRBUND.

Svenska Fotografernas Förbund firar i år sitt 10-årsjubileum. Förbundet stiftades nämligen den 9 oktober 1895 af herrar Gösta Florman, Ernst Roesler, Alfred J:son Dahllöf, Albin Roosval, Ernst Florman, L. Larsson, C. V. Roikjer, Herman Hamnqvist, Alfr. Dahlgren, C. Rosén, C. Dahlqvist m. fl.

Förbundet vann genast liflig anslutning bland landets fotografer och räknar i närvarande stund omkring 200 medlemmar. Under sin tillvaro har förbundet flere gånger varit i tillfälle att verksamt arbeta för tillvaratagande af de svenska fotografernas intressen. Dess nuvarande styrelse utgöres af: hrr Ernst Florman, ordf., Herm. Hamnqvist, Aug. Karlson, Ernst Roester,

John Hertzberg, John Liljeström, Albin Roosval, And. Wiklund och Albin Anderson med hrr Alfr. J:son Dahllöf, Fr. G. Klemming och Victor Roikjer som suppl. Med anledning af jubileet har förbundet i Konstakademien i Stockholm en fotografisk utställning under tiden den 8—22 okt. Anordnare af densamma hafva varit hrr E. Florman, J. Hertzberg och J. Liljeström. Utställningen, som arrangerats på ett särdeles smakfullt sätt, omfattar en vald samling fotografier, däribland många i det nu så modärna gummi- och pigmenttrycket. Man kan säga, att *alla* de utställda verken vittna om en betydande och — hvarför icke? — verkligt artistisk skicklighet hos sina upphofsmän.

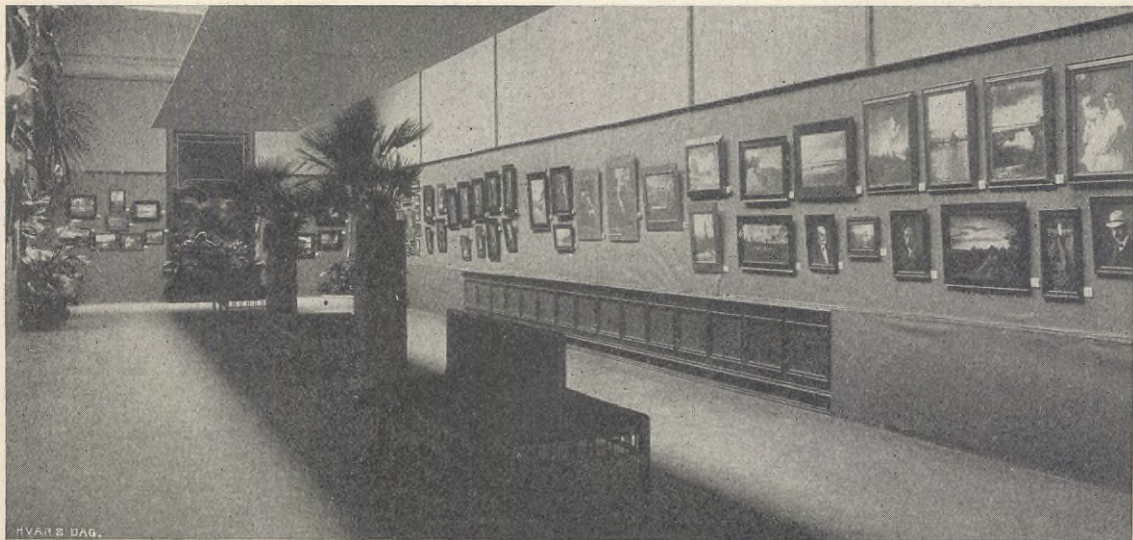

Foto. Hertzberg, Stockholm.

SVENSKA FOTOGRAFERNAS FÖRBUNDS UTSTÄLLNING I KONSTAKADEMIEN.

Klökch: Bengt Sjöqvistsparre.

TYSKA STUDENTDUELLER.

SKILDNING OCH FOTOGRAFIER FÖR H. & D. FRÅN EN SVENSK STUDERANDE VID TYSKT UNIVERSITET.

Bland *Simplicissimus'* studenthistorier finnes en godbit, som är ganska berömd:

Sent en afton i en restaurat.

— Min herre, ni har fixerat mig!

— Skulle aldrig fallit mig in!

— Således ljuger jag. Får jag be om ert kort.

Och så blir det duell.

Så karaktäristisk än denna lilla anekdot kan vara, leder den dock lätt till missuppfattning för den, som icke närmare känner till tysk studentlif. Typen här ofvan finnes och är gifvetvis där den finnes väl synlig. Dock må man icke tro, att den tyske studenten alltid är en lika blodtörstig herre, eller att orsaken till en duell alltid ligger i en förolämpning. Endast det mindre antalet af de tyska studentduellerna tillkomma därigenom.

Allt efter sitt förhållande till mensuren kunna de tyska studenterna delas i tre grupper.

Den första gruppen har mensuren af tvång både vid utmaning och som sport. De här åsyftade studenterna äro "färgbärande", d. v. s. bära mössor och band i sina respektive föreningars färger. Som det nu finnes en massa olika föreningar, och alla hylla de

Efter fotografi.

Kliché: tseigt. Silbermann.

SNAPSHOT FRÅN EN TYSK STUDENTDUELL: 1. De fäktande. 2. Sekundanterna. 3. Den opartiske (med protokoll). 4. Läkaren.

mest olika färgsammansättningar, erbjuder gatuvimlet i en tysk universitetsstad en ganska brokig anblick. I all synnerhet som hvarje aktiv medlem är förbjuden att under terminen visa sig på gatan utan sina färger, och som de likfärgade vanligen uppträda i flock.

De många olika färgbärande föreningarna vilja vara betydligt förenämligare än alla "svarta" studenter, men intaga äfven sinsemellan olika rangplatser. I allmänhet fordras det utom ett tämligen svalt inträde för allvarliga studier både god mage och god kassa för att med framgång kunna uppträda som färgbärande. Ett par föreningar äro så fina, att adepterna måste uppvisa skriftliga intyg från sina pappor om så och så många hundra marks månatligt underhåll för att ha hopp om inträde. Smakar det något så kostar det något, och föreningen har dyrbara traditioner att uppehålla.

I allmänhet är det "hälsosamma tvång", som en färgbärande student måste underkasta sig, nästan otrolig. Hans toalett är i sina grunddrag bestämd af högre makter, handskarnes vara eller icke vara vid olika tillfällen är noga stadgadt. Det är föreskrifvet, hvilka restaurationer han får besöka, hvilka aftnar han måste kneipa i sin förening, med hvem han får umgås med huru många han får dela plats i ett åkdon o. s. v. utan att anses uppträda ogentilt.

Föreningarna äro så talrika, att det icke kommer många medlemmar på hvar och en. Och ofta få särskilda ansträngningar vid-

»DER EHRENGANG»: Inleder och avslutar mensuren. Under denna behålla de fäktande mössorna på.

Efter fotografi.

Kiloh: Bengt Sjöfversparre.

SEKUNDANTENS STÄLLNING UNDER DUELLEN.

tagas för att hålla den normala numerären på en femton, tjugu stycken (vid ett medelstort universitet) uppe. Därför är det vanligt, att den nykomne studenten knappast lära sig väderstrecken i universitetsstaden, innan han blir utsatt för värningar (wird gekelt) ifrån flera sidor. Han blir inbjuden att öfvervara en kneipe, och på denna söker man så laga att han blir bländad. Ofta blir han ju dessutom litet omtöcknad, då han endast så mycket lättare förmås att med entusiasm gå in på det hedrande erbjudandet om inträde som medlem i föreningen.

Nu är han bunden för fyra terminer. Han är fux i "—ias" berömda förening och har fullt upp att göra för att reda sig med alla nya förpliktelser. Till en början utser han bland de äldre kamraterna en patronus (Leibbursche), som har att vaka öfver hans beteende och vägleda honom i det student-comme-il-fautas många krångliga labyrinter. Det ligger i sakens natur, att detta klientförhållande mellan Leibfuchs och Leibbursche blir mycket förtroligt, och vanligen utvecklar det sig till ett vackert vänskapsband. I regel har hvarje patronus icke mer än en klient. Vända sig

flera till honom med samma förtroende, så är det endast så mycket mera hedrande.

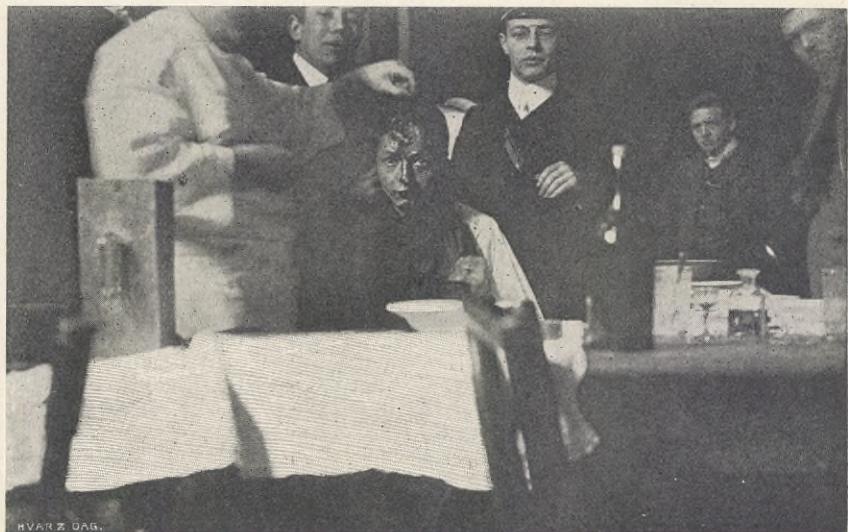
Det första och viktigaste fuxen nu har att göra är att börja med sina fäktelektioner. Han svingar sin sabel så att handleden värker, och emotser med otålighet den dag, då han skall fäkta på allvar för första gången. Villkoret för att bli recipierad som Bursche ("junior") är nämligen att ha "stätt" på några mensurer.

Nu skall man bara icke tro, att fuxen, när han har sin ömma handled i ordning igen och känner sig trygg vid sin "Schläger" — det vanligaste studentvapnet, af en värjas längd och omkring 1 cm. bredt — blir en omöjlig människa, som går omkring och söker gräl bara för att få anledning att slåss. För att bli pröfvad på sin tillförlitlighet som fäktare och få sina första skrapor, behöfver han icke tillgripa sådana utvägar. Det existerar nämligen något som heter profduell (Bestimmungsmensur). De olika föreningarna äro två och två förenade i fäktkonstens gudom (Kartellverbundungen), och den ärelystne fuxen får alltid en af broderföreningens burschar att slåss med i all vänskap.

Studentduellen är visserligen liksom all annan duell i lag förbjuden i Tyskland. Men det är en vanlig syn i universitetsstäderna att på någon af hufvudgatorna möta en rad af öppna vagnar fulla med studenter, som tydligen äro på väg utom staden, och det är förstås ingen som tviflar på hvad som skall bli af. Och myndigheterna låtsas endast sällan om de små idylliska världshusen i grannskapet, där det dock ofta finns en egendomligt tom, stor sal, som har att uppvisa misstänkta, rödaktiga fläckar både på golf och i tak.

Duellanterna ha icke smakat en droppe alkohol på öfver en vecka och ha i öfrigt gjort allt för att bereda sig för stundens allvar. Fuxen, som skall därän första gången, känner sig stå inför en af de viktigaste händelserna i sitt studentlif.

De kämpande förbindas med tjocka läder- och sidenbandage på alla i kirurgisk mening farliga ställen. I all synnerhet är högra armen, med hvilken en stor del af huggen pareras, väl skyddad. För ögonen bindes ett skydd af plåt och läder, med öppningar, som tillåta den fäktande att se motståndaren. I öfrigt är hufvudet såsom icke tillhörande de "ädlare delarne" oskyddadt. De två kämparne föras fram — de måste nämligen

Efter fotografi.

Kiloh: Bengt Sjöfversparre.

SÅREN FÖRBINDAS.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

EN SOM BLIFVIT ILLA TILLYTGAD.

De fäktande få endast röra högra armen och handen. Att vika från stället bestraffas af den opartiske med ett monitum. Efter fyra sådana, får man ej fortsätta längre.

Sedan det efter ännu en sista Ehrengang väl är öfver, kommer doktorn och plåstrar ihop skavankerna. Ibland saknas delar af öron och näsa, hvilka då få hopsamlas på golfvet och, sedan de uppmjukats i varmt saltvatten, skyndsamligen sys fast på rätt ställe för att, om lyckan icke är ogin, växa väl fast igen.

Knappt äro såren från den första striden ärrade, förrän fuxen ånyo uppställer sig till kamp, och på detta vis håller han på, tills han stått det behöfliga antalet mensurer och blir recipierad som Bursche. Sedan har han alltid att på order riskera sitt ansikte emot en af broderföreningens fuxar. Så länge han är aktiv, får han icke låta sabeln hvila.

Detta är den vanliga formen för mensuren. Vid utmaningar går det till ungefär på samma sätt, fast saken gifvetvis då tages mera hetsigt och mera på allvar. Dock bör det uttryckligen framhållas, att utmaningsduellen är relativt sällsynt.

Under fyra terminer upptages största delen af en kärstudents tid af tjänstgöring i hans förening. Först sedan han efter denna tidrymd blir inaktiv får han tillfälle att på allvar återvända till sig själf och sina studier. Såsom inaktiv är han alltid en aktad och gärna sedd gäst i sin förening, men han slipper ifrån allt förmyndarskap och är sin egen herre både hvad hufvudbonad, uppträdande och vanor beträffar. När han sedan efter ytterligare omkring fyra terminer — lyckliga tyska studenter, som ha så kort studietid! — tager sin examen och lämnar universitetet, blir han farbror (alter Herr) i föreningen. Hans förbindelse med densamma afbrytes sedan aldrig. Ty farbroderskapet gäller för lifstid, och ofta skickas från föreningens fästliga samkväm hälsningar ut till de kära farbröderna, att de icke månde förgäta den glada tid, då de själfva voro studenter.

Den andra gruppen af de tyska studenterna omfattar de föreningar, hvilka visserligen hafva "ovilkorlig satisfaktion" (d. v. s. hvilkas medlemmar icke få vägra att anta en utmaning), men icke den ofvan berörda profduellen. Dessa studenter uppträda offentligen utan färger och hafva plebejisk hufvudbonad,

till följd af de klumpiga bandagen ledas till sina plåser. Och nu åskar "den opartiske" silentium för duellen. Det är fråga om en "Bestimmungsmensur" och man kommer att fäkta 45 "Gänge". (En Gang är en följd af tre par hugg.) Det hela inledes med en "Ehrengang" som består däri att de båda motståndarne korsa sina klingor till ett lätt hugg, en motsvarighet till det brukliga handslaget för en brottningskamp. Föreningsmössorna som härvid suttit bakfram på de fäktandes hufvud tagas därpå af. Den ene sekundanten kommenderar: Auf die Mensur! och den andre svarar: Fertig! Så går det löst. Sekundanterna, som alltid riskera att bli träffade af kamraternas värjor och af denna orsak äro väl ombonade ä ven de, stå med dragna sablar, färdiga att i hvarje ögonblick albrytande och afvärfjande gripa in, om det skulle bli nödigt. Små skrapor räknas icke, äfven om blodet skulle spruta rätt vackert, och under inga omständigheter må den, som får sig ett äfven svårt hugg blinka eller rycka till eller visa något annat tecken på osäkerhet. Då har han icke "stått", och mensuren ogillas.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

NÄSAN GENOMSKUREN.

under det att de hemma hos sig, i sin föreningslokal hylla färger, som de låta gå igen i sin sköld, sina ämbetsmäns breda band o. s. v. I det fria följer dem på sin höjd en enkel fingerring med en miniatyr af föreningens vapen.

Dessa endast halffärgade föreningar äro, utom hvad profduellen beträffar, väsentligt lika kärforeningarna, endast att de äro betydligt gemytligare, betydligt anspråkslösare och betydligt ändamålsenligare. Fuxen blir Bursche utan att låta hacka sönder sitt ansikte, men förhållandet med lifbursch och lifflux, med aktiva, inaktiva och farbröder m. m. är detsamma. Men medan kärstudenten är bunden till händer samt förlorar en massa tid och pengar på sitt egendomliga maskeradlif, finner den "halffärgade" i sin förening uppriskande vänskap utan slafvisk bundenhet. Han finner förströelse och omväxling, men förströelsen är icke dyrbar, och omväxlingen gör icke intrång på hans arbetstid.

Den tredje gruppen slutligen, hvilken allt mera arbetar sig upp från en tämligen ringaktad minoritet, utgöres af de fria studenterna, hvilka äro absolut obundna i alla afseenden och intaga en afvisande hållning gent emot mensuren.

Ty det är verkligen så långt kommet, att många öppet vägra att underkasta sig denna barbariska tradition. För rätten är nästan hvilken tysk student som helst, han må vara aldrig så mycket kärbroder, den förste att erkänna, att mensuren är något mycket oförnuftigt. Men han är i många fall ännu icke beredd att stå för för sina åsikter. Han deltar då hellre med falskt mod i tatureringsleken och räddar sin ära. Och samma en, som teoretiskt vidgår mensurens förkastlighet, visar icke utan stolthet sina mer eller mindre vanpyrdande "skrytskråmor" (Renommierschmisse).

Som man ser är mensuren mindre ett utslag af våldsamma lynnen än ett offerande åt slentrianen. Ännu så länge är den dock det genomgående grunddraget i allt tyskt studentlif, ty de alldeles "svarta" kunna icke göra sig mycket gällande. Men man får väl hoppas att den befinner sig i utdöende, och att de tyska studenterna snart må finna mindre barbariska utvägar att "pröfva sitt mod och stärka sin själfbehärskning".

EN SOMMARKURS VID UNIVERSITETET I LONDON.

Den 18 sisl. augusti afslutades den sommarkurs för utländingar, som äfven detta år varit anordnad vid universitetet i London. Att döma af det relativt stora antalet skandinaviska deltagare, synes företaget omfattas med intresse i de nordiska länderna, ehuru det, såsom varande jämförelsevis nytt, ännu ej inom dem torde vara fullt allmänt känt. Till de här införda fotografierna må därför fogas några rader af en svensk deltagare om det universitet, af och vid hvilket kursen i fråga varit anordnad, samt om dess arbetsordning, syfte och deltagare.

Idén att anordna sommarkurser är icke alldeles ny. Som bekant ha sedan åtskilliga år tillbaka sådana i vårt land varit anordnade vid universitetet i Uppsala och Lund samt vid Stockholms högskola. Denna "university extension movement", såsom rörelsen benämnes i sitt hemland England, har i de stora kulturländerna äfven haft en annan yttring, nämligen

hållanden, seder och bruk bjudes dem, och hvarest talas Englands högsspråk, sydengelskan. Utan att på något sätt göra reklam för det ena eller andra universitetet, kunna vi ej undgå att anmärka, hurusom i Oxford, med hvars universitet Londons visserligen icke kan mäta sig i ålder och anseende, mycket karakteristiskt engelskt måste undgå främlingen, och hurusom Edinburgh tillfölje den skotska dialekten måste anses vara en ej fullt lämplig vistelseort för utlåndingen.

Det var den institution, som bär namnet "The Board to promote the Extension of University Teaching", som under samverkan med "The Teachers' Guild of Great Britain and Ireland" i fjol anordnade den första Holiday-course vid Londons universitet, hvilken efterföljts af den i år gifna. Den har gifvits med ett obetydligt publikt understöd, hvilket f. ö. i England näppeligen skulle vara möjligt vid något an-

Efter fotografen.

Kliché: Kem. A. B. Bengt Nilfverparre Ståhm—Göo

GRUPP AF DELTAGARE I SENASTE SOMMARKURSEN VID UNIVERSITETET I LONDON.

i anordnandet af sommarkurser för *utländingar* vid universitetet. Universitet, vid hvilka dylika kurser i särskildt, ehuru ej uteslutande, språkundervisande syfte bruka gifvas, ha vi t. ex. i Tyskland i Greifswald — säkerligen bekant för många svenskar — och Marburg, i Frankrike i Paris (Sorbonne) och Nancy, och i England i Oxford och Edinburgh. En ny insats i det i denna sistnämnda riktning pågående bildningsarbetet har i England nyligen gjorts, i det att äfven vid Londons universitet dylika kurser börjat gifvas. Dessa stå alltså ej ensamma i sitt slag, men synas oss, långt ifrån att därför vara obehöfliga, ha en alldeles särskild uppgift att fylla. De utländingar, som årligen i studiesyfte besöka England, lära väl mestadels, därest ej speciella skäl föreligga, till uppehålls-ort välja just hufvudstaden, där den fullständigaste och mest instruktiva bilden af landets samhällsfor-

nat universitet, då Londons, som är inrättadt så sent som 1826 och i flera afseenden intager en särställning, är det enda engelska universitet, som åtnjuter statsunderstöd. Den beviljade summan har emellertid ej förslagit till att täcka omkostnaderna, hvadan deltagarne måst betala afgift, 3 resp. 2 p. st. (= 54 resp. 36 kr.), allteftersom man deltagit i hela kursen eller endast i en del däraf. Undervisningen tog sin början den 17 juli och räckte i fem veckor; en kortare kurs till deras bekvämlighet, som ej kunde infinna sig i tid, började två veckor senare. Under dessa få veckor har ganska mycket medhunnits, utan att därför det dagliga arbetet behöft kännas tröttande. Undervisningen har dels bestått i föreläsningar, dels i praktiska öfningar i konversation, uppsatsskrifning och fonetik. Dessutom ha varit anordnade frivilliga öfningar i deklamation och stämsång under sakkunnig led-

ning. Föreläsningarna ha dels haft ett rent språkligt innehåll, dels behandlat vissa engelska samhällsförhållanden, som kunnat vara af intresse för främlingar, såsom lagstiftning och författning, lifvet vid skolor och universitet, frihandeln o. s. v. En och annan utländsk föreläsare brukar äfven låta höra sig; så t. ex. hade universitetet under förra årets Holiday-course besök af den framstående tyske fonetikern professor Viëtor. En särskild förtjänst hos dessa sommarkursers anordnare är att de år för år söka vittaga förbättringar i anordningarna och därvid villigt lyssna till den kritik, som deltagarna själfva kunna ha att afge. Förtjänta af beröm äro ock de anstalter, som gjorts till deltagarnes nöje, hvarmed också nyttan öfverallt fått gå hand i hand. Utflykter ha varit anordnade till såväl närmare som mera allägsna sevärda platser: så ha besökts Oxford och Cambridge, där deltagarne vid tiden för besöket visserligen ej fingo se några studenter, men beredvilligt visades omkring i de olika colleges och såmedelst fingo en mera levande föreställning om det säregna engelska studentlifvet, vidare de knappast mindre bekanta skolorna i Eton och Harrow, de kungliga slotten Hampton Court och Windsor — hvilket senare särskildt för oss svenskar har ett viss aktuellt intresse såsom platsen för H. K. H. prins Gustaf Adolfs förmålning — samt de förtjusande scenerierna i Kew. och vid Burnham Beechos. Flera engelsmän, äfven sådana, som ej direkt hade med kursen att skaffa,

visade sitt intresse genom att inbjuda deltagarne till samkväm o. d.

Hvad beträffar fordringarna för tillträde, så äro de ej några stricte fastställda, men själfallet är, att några anstalter ej kunna vidtagas för dem, som endast äga elementära kunskaper i språket och ej kunna hjälpligt förstå och tala det. Å andra sidan torde det ej erfordras mycket utöfver dessa förutsättningar för att kunna rätt draga nytta af undervisningen; dock gäller naturligtvis äfven här, att ju bättre rustad man anträder en resa, desto större gagn har man af den.

Deltagarne ha denna sommar varit 144, af hvilka omkring vå tredjedelar bevisat den fullständiga kursen. Det faller af sig själf, att kursdeltagarne måste ha företett en brokig blandning af olika nationaliteter. Talrikast representerade voro tyskarne med 50 och fransmännen med 23. Proportionsvis talrikast voro dock några af de små nationerna: Sverige 19, Danmark 14, Holland 13. Från Finland kommo 3, från Ryssland 2 och från Norge 1. Ända från Japan hade tvänne bildningssökande letat sig dit och räknades naturligtvis bland kursens märkvärdigheter. Antalet deltagare är afsevärdt mindre än under fjolåret, då det uppgick till omkring 250. Detta är gifvetvis något nedslående för arrangörerna, men torde ej afskräcka dem från att äfven till nästa sommar gå i författning om en Holiday-course. Vi tillönska dem uppriktigt den framgång, företaget förtjänar.

John Stårek.

NYVALDA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS KAMMARE.

ANDRA KAMMAREN. V.

Landtbrukaren
NILS JÖNSON.
Vänster.
För Frosta domsaga.

Landtbrukaren
JÖNS ÅKESON.
Vänster.
För Torna härad.

Disponenten
E. L. CAMITZ.
Vänster.
För Sala och Arboga.

Journalisten
A. C. J. CHRISTIERNSON.
Socialist.
För Helsingborg.

FÖRSTA KAMMAREN. II.

F. d. provinsialläkaren
C. H. BJÖRCK.
Hallands län.

Direktören
O. HERDIN.
Kopparbergs län.

Disponenten
O. M. STRÖMBERG.
Uppsala län.

Disponenten
V. FOLIN.
Gefleborgs län.

DROTTNINGEN AF ENGLAND PÅ BESÖK I SVERIGE.

Den 5 oktober företog drottning Alexandra, åtföljd af prinsessan Victoria af England samt prins och prinsessan Carl af Danmark, en tur öfver Sundet för att besöka sin nièce, prinsessan Margareta å Sofiero. Besöket varade endast några timmar innan återresan till Köpenhamn där drottningen vistas hos sin fader, Danmarks vördnadsvärde monark.

Vi meddela några präktiga snapshots från tillfället i fråga.

1. **DROTTNING ALEXANDRA.** Bakom henne synes Prins Carl af Danmark.
2. **PRINCESSAN VICTORIA AF ENGLAND** (Konungaparets äldsta dotter), **PRINCESSAN MAUD** (Prins Carls af Danmark gemål; Konungaparets yngsta dotter) samt **PRINS GUSTAF ADOLF.**
3. (Från vänster å bilden): **PRINCESSAN MAUD**, **PRINS GUSTAF ADOLF**, **PRINCESSAN VICTORIA**, **PRINCESSAN MARGARET**, **PRINS CARL AF DANMARK**, **DROTTNINGEN AF ENGLAND**, Prins Gustaf Adolfs adjutant greve von Essen, ryttmästaren friherre Blixen-Finecke (kusin med drottningen af England).

FOTOS RANGNITT & HOLMQVIST, HELSINGBORG.

Kliché - Bengt Silfverparre

ETT DRAMA I SKOGEN.

För HVAR 8 DAG af OLOF SJÖSTRÖM.

Villebrådstjufvarne hade en tid farit häjdlöst fram i Rössjöholms villebrådsrika skogar. Visserligen fanns det ändå alltid tillräckligt med vildt i de vidsträckta, lugna, nästan tropiskt yppiga bokskogarne på Hallands-åsens sydsida, men man kunde i alla fall inte låta sig nöja med, att jaktmarkerna på detta sätt plundrades. Tjufskyttet hade nu pågått en längre tid, utan att man kunnat komma den fräcke gärningsmannen på spåren. Man hörde smällen af hans bössa än här och än där, men aldrig kunde man se så mycket som skymten af den hemlighetsfulla krypskytten, hur mycket man än ansträngde sig, och hur många spejare som än utsändes för att utforska hans tillflyktsort. Han tycktes helt enkelt vara osynlig, och härresande berättelser om den mystiske jägaren började göra sin rond bland tjänarne på herregården. En af skogvaktarne påstod sig en kväll i skymningen ha sett en jättstor skepnad snudda förbi sig och försvinna i det snår, invid hvilket han vid tillfället befunnit sig. Han var öfvertygad om, att det inte var någon människa, "det liknade en ande", påstod han, något närmare angående den hemlighetsfulles utseende kunde han icke meddela. Denna historia berättade han för hvem, som ville höra på, och gårdens fruntimmer blefvo genom de kringflygande ryktena så förskrämda, att de efter mörkrets inbrott inte vågade sig utom husknuten. Rädslan lade sig ingalunda, då gårdens gamle trädgårdsmästare, hvars far varit skogvaktare på Rössjöholm, erinrade sig, att hans far någon gång skulle ha dödsskjutit en krypskytt på herregårdens mark. Alla blefvo ense om, att det var den dödades ande, som nu "gick igen".

En som dock icke tycktes sätta tro till historien om gengångaren, var gamle Håkan Fris, öfverskogvaktare på Rössjöholm och ägarens, landshöfding Silfverskölds trotjänare. Gubben Fris, som i sina unga dagar varit knekt, hade under den förre ägaren kommit till Rössjöholm, hvarest han genom plikt-trohet och duglighet förstått att vinna sina öfverordnades synnerliga förtroende. Trots den höga åldern — han nalkades 70-talet — satt knektetypen ännu fullkomligt i honom. Han var af föga mer än medelmåttig växt, fastän han syntes längre på grund af den strama hållningen. Håret hade bibehållit sin ursprungliga mörka färg, under det att de buskiga ögonbrynen och de yfviga mustaschernä hvitnat. Blicken ur de djupt liggande ögonen var skarp som en falks och draget kring munnen allvarsamt, nästan hårdt. Gången var spänstig och lätt som en ynglings, och hans hand var ännu så stadig, att ända hittills ingen kunnat öfverträffa honom som skytt.

Gamle Fris var öfvertygad om, att det var en varelse af kött och blod, man hade att göra med. De många fåfänga försöken att fånga krypskytten — gubben hade för länge sedan kommit till den åsikten, att det bara var en dylik — äggade honom blott till nya ansträngningar. Han kände det, som om hans heder stode på spel och ville därför våga allt för att fånga gynnaren. Slutet och ordkarg hade han varit förut, men nu blef han det i om möjligt ännu högre grad. Han lämnade hemmet vid soluppgången och kom inte tillbaka förr än efter skymningens inbrott. Så höll han på dag efter dag, utan att strapatserna tycktes ha någon annan verkan på honom, än att människo-

EN BORTGÅNGEN UNGDOMSFÖRFATTARE.

Den 2 oktober afled i Marstrand friherre *Mårten Gabriel Leijon-sköld-Oxenstierna till Eka och Lindö*, skriftställare, målare, samt f. d. tullinspektör i Engelholm, en i vida kretsar känd personlighet.

L.-O. var född på Ingelby i Kyrkefalla förs. 1834. Han började sin bana som sjökadett vid 20 års ålder samt öfver gick sedan i tullverkets tjänst där han avancerade till tullinspektör 88. Genom sin tjänstgöring kom L.-O. i liflig beröring med västkustens skärgårdsbefolkning samt trotsade ofta med sin jakt Bohusläns stormar, spejande efter de på den tiden talrika smugglarne. Han företog flera resor i Europa och i främmande världslidar, och förvärfvade därvid rik kunskap om länder och folk, hvilket kom honom till godo vid skriftställararbetet. — Detta tog sin början år 69 då L.-O. på eget förlag utgaf "Sjöfröken", en serie berättelser från hafsbandet. Därefter blef han medarbetare i Germandt "Svenska Familjejournalen" under signaturen *Altebaron*. Bland hans arbeten från denna tid må nämnas "Kronolotsens berättelser", af hvilka dock sista delen blef förstörd vid Centraltryckeriets brand, samt "Ur folkets lif". (1873). År 91 utkom hans första egentliga roman *Konungens kapare*, (A. Bonnier, Sthlm) senare följd af *Ett lejon till sjö*, och *En svensk ädlings äfventyr*, samtliga öfversatta till norska och danska. Bland L.-O:s senare litterära alster märkas *Den svarte fribytaren* m. fl.

L.-O. intog en särställning inom litteraturen. Han var en ungdomens och de vida kretsarnes författare, en svensk Dumas eller Marryat, hvilken genom lifliga scener och spännande skildringar för-stod att rängsla läsaren samt äfven väcka de fosterländska känslorna.

Främst af alla hans böcker torde man kunna sätta "Konungens kapare", denna lifliga skildring från Karl XII:s tid. "En svensk ädlings äfventyr", en modernare af L.-O:s böcker, är i själfva verket en skildring af den aflidne baronens eget lif. En del detaljer där äro sanna upplevelser i likhet med hvad som är fallet i flera af de öfriga romanerna. Den gamle baronen var såsom förut nämnts en vidtberest man och förstod alltid att utspinna sina egna iakttagelser med fantasieens trådar. "Ett lejon till sjö"; en skildring från slutet af 1700-talet, samt förlagd till Bohuslän och Göteborg, påminner till sin stil om Louis de Garnerays sjöromaner.

Den bortgångne var en riddare af den

gamla tidens män "sans peur et sans reproche" och innehade bl. a. den franska guldmedaljen "Actes de devoument" samt "Mention honorable" och svenska medaljen "För berömliga gärningar", samtliga för räddning af ej mindre än 29 människolif.

L.-O. var äfven artist, särskildt ägnade han sig åt sjöstycken. I Marstrand nedlog L.-O. sina bopålar sistlidne vår, då han lämnade Engelholm efter afskedstagandet för att njuta sitt "otium cum dignitate" bland Bohusläns skär, som spelade en så stor roll både i hans lif och hans romaner.

Foto. Svenson, Engelholm.

M. G. LEIJONSKÖLD-OXENSTIERNA. +

Illustr. Bengt Sjöström.

skyggheten ökades. Hans gamla hushållerska skakade på huvudet. Hon kände honom snart inte igen och började nästan frukta, att han "inte var, som han skulle vara". Gamla Anna-Stina, som i nära en människoålder tjänat som städerska på gården, och som nu hade donation därifrån, erinrade sig, att han en gång för många år sedan varit likadan. Han hade då först drabbats af den sorgen att mista sin hustru och strax därpå hade hans yngste son, en trotsig, hårdtyglad krabat, försvunnit från hemmet, där han aldrig sedermera blifvit sedd. Detta hade, som sagdt, tagit på Fris så, att folk en tid trott honom vara "konstig". Sorgen mildrades så småningom, men att den aldrig fullkomligt glömdes, kunde man väl förstå af hans helt och hållet förändrade sinne.

Utän att bry sig om, hvad de andra tänkte om honom fortfor emellertid skogvaktaren att genomströfva skogarna från gräns till gräns. Ännu fortfor vildttjuften på samma sätt som förut. Man hade säkerligen att göra med en person som var väl lokaliserad i skogarna, ty i annat fall skulle han icke på detta sätt kunnat trotsa all upptäckt. Gubben var dock outtröttlig. Han trodde sig ha börjat komma den hemlighetsfulles taktik på spåren. Han kände sig säker om att snart ha honom fast.

En eftermiddag satt gubben Fris på utkik vid den undangömda djupa bärgsskrefva, som sedan snapphanarnes framfärd i dessa trakter fått namnet "Snapphanestallet". Belägen i skogens otillgängligaste del, upptill Hallandsgränsen, hade nog platsen utgjort en ypperlig tillflyktsort för de förvildade bondeskaror, som under danska fäjderna förde krig på egen hand. Den gamle skogvaktaren hade valt sin plats i ett tätt snår vid klyftans mynning, alldeles invid den smala stigen, som från dalen nedanför ledde upp till klyftan. Där han satt, var han fullkomligt dold för en nerifrån kommande, hvilken icke ens i omedelbar närhet af snåret skulle kunnat ana, att någon gömdes där bakom.

Fris satt alldeles stilla, spjånande ut genom löfverkets rämnor och lyssnade efter något ljud, som kunde låta en förmoda, att någon nalkades. Geväret hade han lagt öfver knäet med hanen på spänn och pipan stickande fram mellan grenarna. Så hade han suttit länge utan att taga ögonen från det ställe där stigen började synas och utan att ändra ställning. Solen hade hunnit ned bakom trädtopparna, och de sneda strålarna silade sig sparsamt igenom bärgknalens jämförelsevis glesa löfhvalf.

Gubben rörde på sig litet. "Skulle han möjligen inte komma", mumlade han, i det han med tillhjälp af vänster hand stufvade in en buss. "Jag var ändå så säker på, att jag hade honom".

I samma ögonblick ljöd ett skott nere i dalen. Fris ryckte till men satte sig åter till ro, medan ett drag af tillfredsställelse lägrade sig kring hans läppar. Hans händer grepo hårdare kring bössan och hans falkögon blixtrade. Han böjde sig spanande framåt samtidigt med, att gevärsmynningen höjdes. I samma ögonblick, som skyttens huvud komme att synas från snåret, skulle skogvaktaren vara säker om sitt rof. Att detta ögonblick icke skulle länge låta vänta på sig, kunde han förstå däraf, att steg nu började höras nedifrån.

Halfvägs upp mot klyftan kom en trasig 30-års karl klifvande med bössa i handen och ett nyss skjutet rådjur öfver vänstra axeln. Han var iklädd långa stöflar, hvilka för öfrigt tycktes utgöra det bästa af hela dräkten. Kläderna voro urblekta och söndriga här och hvar, och den ursprungligen styva filthatten hade mistat såväl brätten som form och färg. Trots den framåt lutade ställning, han vid uppstigandet måste intaga, såg man genast, att främlingen var af en ovanligt reslig kroppsbyggnad, hvilket föll så mycket mera i ögonen, som han var fruktansvärdt mager. Ansiktet var ingalunda fullt, fastän utseendet nog, tack vare

den anskrämliga huvudbonaden och det ovärdade skägget, var en smula vildt.

Mannen sträfvade pustande uppför den branta stigen utan en aning om, att en gevärspipa på mindre än ett dussin stegs afstånd riktades mot honom. Han var nu så nära snåret, att han mellan dess grenar skulle kunnat upptäcka den mörka bössmynningen, hvilken på ett besynnerligt sätt tycktes ändra riktning. Men han fortsatte, omedveten om faran, fram emot "Snapphanestallet", och, då skottet på endast några få stegs afstånd från honom föll, tumlade han tillbaka med ett utrop af förskräckelse, under det att krutröken som ett glest moln höjde sig ur snåret och långsamt skingrade sig.

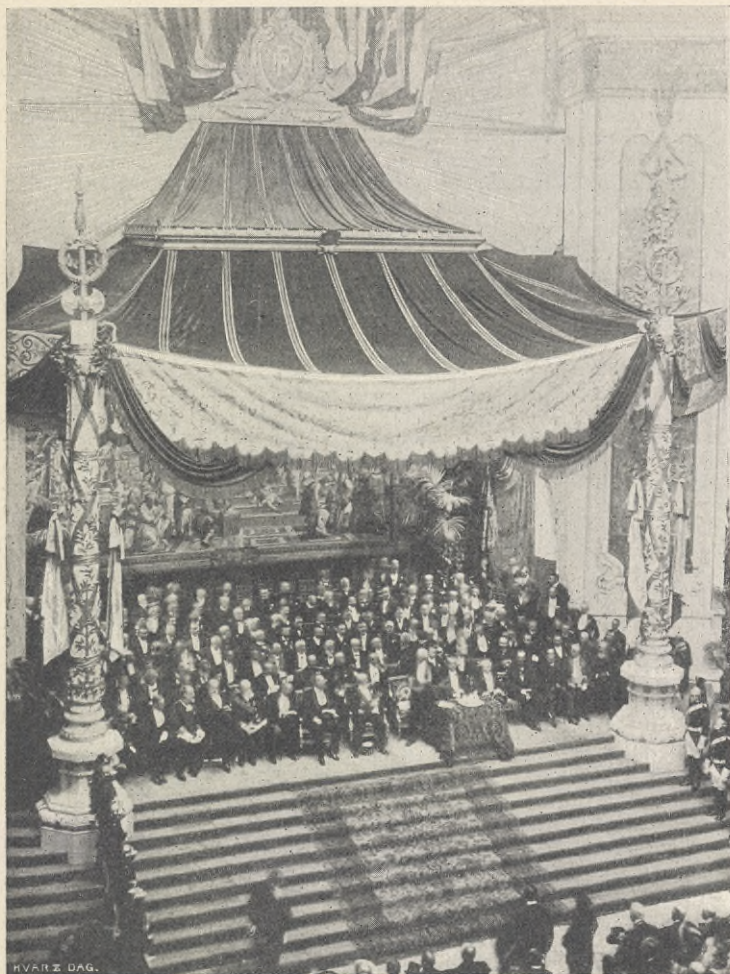
Då ekot af skottet förklingat, hade mannen hämtat sig igen. Trots sin förskräckelse hade han lagt märke till, hvarifrån skottet kom. Han stod ett ögonblick orörlig, ty han kunde ju ej veta, om icke ett skott till skulle falla. Då emellertid icke något vidare afhördes, spände han långsamt upp hanen på sin bössa och smög sig sakta bort till snåret, hvars grenar han försiktigt böjde åt sidan. Den syn, som här visade sig för honom, måste ha varit förskräcklig, ty med ett uttryck af högsta förfäran målad i sitt ansikte drog han sig åter tillbaka på andra sidan snåret. Sedan han förvissat sig om, att inga människor funnos i närheten, vände han tillbaka, sedan han kastat bössan ifrån sig.

Hvad han sett bakom snåret var detta: Till hälften dold af det frodiga blåbärsriset låg en gammal man på rygg, orörlig och till utseendet liflös. Bössan låg bredvid honom och i en sådan ställning, att man genast måste missänka, att ingen olyckshändelse förelåg. Då främlingen nu lutade sig öfver den skjutne, upptäckte han, att denne aflössat det dödande skottet mot högra tinningen, från hvilken blodet flöt i en smal strimma. Men han måste också ha upptäckt något annat, ty med ett hjärtslitande utrop af: "Far, far!" kastade han sig öfver den döda kroppen. — —

Då de öfriga skogvaktarne morgonen därpå funno gamle Fris, öfverraskades de af att finna den döde hålla en bukettt hvitsippor i ena handen. Utom gubbens egen bössa fanns ännu en, som ingen där i nejden kunde känna igen. Man förmodade, att bössan tillhörde den hemlighetsfulle krypskytten, hvilken efter denna händelse aldrig mera lät höra af sig.

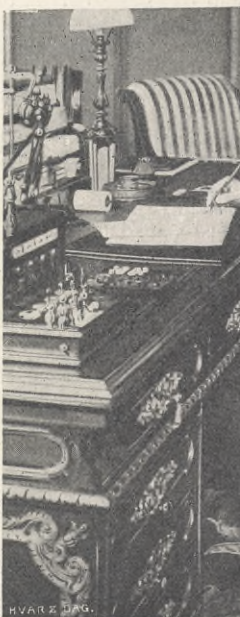
KRONPRINSSENS HUSARREGEMENTES BRÖLLOPSGÅFVA TILL HERTIGEN AF SKÅNE: Det är en i ciseleradt silver arbetad, i matt relief drifven tafsla, troget återgifvande i de minsta detaljer en i regementets ägo befintlig, af framlidne greve H. J. Mörner utförd, ofullbordad skiss öfver den för regementet så ärofulla träffningen vid Bornhöft, den 7 dec. 1813. — Det originella, dyrbara och vackra arbetet är utfördt af juveleraren E. O. Möller i Malmö.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.
PROF. BEHRING,

som väckt oerhördt uppseende genom sitt meddelande till Tuberkuloskongressen om en ny metod till bekämpande af tuberkulos. Saken kommenteras öfver hela världen, för och emot den berömda Nobelpristagarens uppfinning, som helt naturligt emotes af den lidande mänskligheten med brinnande otålighet. Först i augusti säger sig B. vilja helt offentliggöra sin uppfinning.

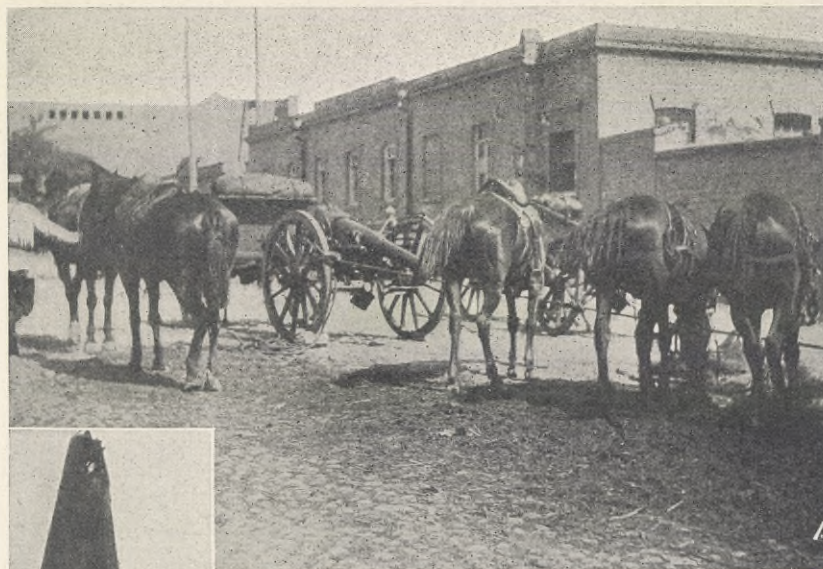
Efter fotografi. Kliché: Bengt Sjöforsparre.
**TUBERKULOSKONGRESSEN I PARIS ÖPPNAS AF
 PRESIDENTEN LOUBET.**

Efter fotografi. Kliché: Bengt Sjöforsparre.
**ELEKTRISKA ARBETARESTREJKEN I BERLIN:
 Polis bevakande ingången till en kraftstation.**

FRANSK-TYSKA MAROCKO FRÅGAN: Tysklands sändebud, furst Radolin, undertecknar öfverenskommelsen om Marocko-konferensen. Stående, mr Rouvier, Frankrikes premierminister.

BAKU JUST NU: BILDER FÖR DAGEN FRÅN DET AF UPPRORISKA ARBETARESKAROR ÖDELAGDA PETROLEUMDISTRIKTET.

1. RYSKT BEVAKNINGSARTILLERI.
3. EFTER ÖDELAGGELSEN.

2. ALLT SOM ÅTERSTÅR AF ETT AF BRÖD. NOBELS STÖRSTA UPPLAG.
4. INFÖRSKRIFNA RYSKA ARBETARE SÖKA AFRÖDJA.

EFTER FOTOGRAFIER.

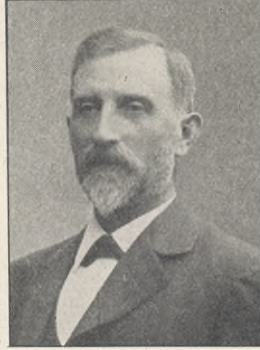
J. M. SUNDÉN.

Förre e. o. professorn Johan Magnus Sundén fyllde den 5 okt 75 år. Född i Stockholm, stud.-ex. 47, fil. dr primus 58, doc. i latin, språket vid Uppsala universitet 58, lektor i samma ämne vid Uppsala högre allmänna läroverk 61, e. o. prot. i klass. språk vid Uppsala universitet 79, afsked 96.

W. TH. SÖDERBERG.

D. 6 okt fyllde musikdir. Wilhelm Theodor Söderberg i Karlshamn 60 år. Ex. v. Musikkonserveriet i Sthlm 67 o. 70. Organist i Karlshamn 73. Lärare i musik vid Karlshamn a. lärov. 74. Kompositör. Komp. bl. a. den populära visan "Fågeln visa". ("En liten fågel på lindeqvist".)

B. HANSELL.

Överläraren, fil. kand. Bengt Hansell i Stockholm fyllde den 1 okt 60 år. Stud.-ex. 71, fil. kand. 75. Lärare i Klara folkskola 75, öfverlärare i Katarina folkskola 76. Sekreterare i styr. för Katarina skolfolkskolor och arbetsstugor.

W. E. J. HAMILTON.

55 år fyllde d. 5 okt godsäg greve Walter Eugen Joachim Hamilton å Tägerup. Mångårig landstingsm. beviln.-beredn. ordf., led. af präfnämnd., led. i styr. för Skånska Hypot.-fören. 9. Verkst. dir. i Landskr. —Kjellinge och Kjellinge-Sjöbo järnvägar samt v. ordf. i järnv.-bolagens styrelser.

F. W. ASPGRÉN.

75 år fyllde den 5 okt. hamnkaptenen i Hernösand. F. W. Aspgrén.

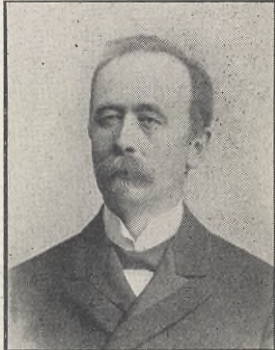
L. PHILIP.

D. 6 okt fyllde generalkons. Ludvig Phillip i Göteborg 70 år. Ph. torde vara den, som först här i landet med kraft ägnat sig åt turistväsendet, och hvad han på sin tid verkat för att i utlandet väcka intresse för turistsbesök i Norden är förtjent af stort och allmänt erkännande.

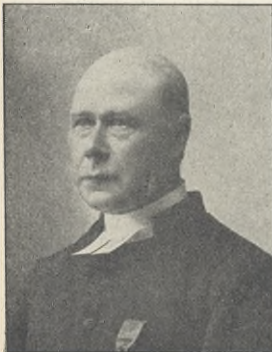
L. G. JEGERHIELM.

Den 13 okt fyllde öfverstelöjtnanten Lars Gustaf Jegerhielm 60 år. F. i Klmrlän, u.-löjtn. v. F. Lifgren.-reg. 64, öfverstelöjtn. 98, afsked 01. Led. af stadsfullm. i Linköping styrelseled. i Östergötlands Ensk. Bank, m m.

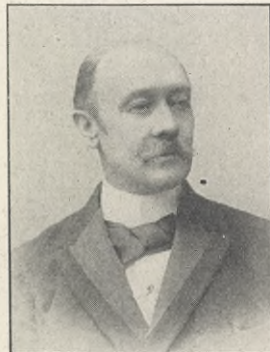
M. A. H. HAMILTON.

Den 29 sept. fyllde godsäg greve Malcolm Alexander Hugo Hamilton 50 år. F. å Sperlingsholm (Hall. l.), stud.-ex. 75, dispon. å Hedensberg, led. af Vestm. läns förvaltn. utsk., v. ordf. i styr. för Sv. smörprelm., ordf. i länets nötbosk.-prem.-nämnd, led. af skogsvårdsstyr., led. i styr. för Tärna folkhögsk., led. af riksd. A. K.

M. O. ÅKERSTEDT.

Den 2 okt. fyllde kontraktsposten kyrkoherde Mikael Otto Åkerstedt 70 år. F. i Högsjö, (Vesternorr. l.) stud.-ex. 56, past.-ex. 67, komm. 64, kyrkoherde i Juusede 69, i Boteå 78, kontr.-pr. i ng sydvästra kontr. 01. Folkskoleinsp. 74—76. Led. af Västern. l. hush. förv.-utsk. 85—91, led i styr. f. län. landtr.-skola 87—90.

F. L. ANDERSON.

65 år fyllde den 2 okt. vice häradshöfdingen Fredrik Leopold Anderson i Göteborg. Stud.-ex. 60, hofr.-ex. 65, v. häradshöfding 69, auditör vid Göta Art.-regte 78, sterbhusnotarie sedan 84.

V. C. L. HÆFFNER.

Öfverstelöjtn. Victor Christian Leopold Hæffner fyllde d. 1 okt. 55 år. Född i Strängnäs, und.-löjtnant vid Göta artilleri 72, kapten vid Vaxholms art. 88, major i armén 98, vid kustartilleriet 01, öfverstelöjtnant vid kustartilleriet 05.

J. F. NYSTRÖM

50 år fyllde den 26 sept. led. af Riksd. F. K. lektorn i historia och geografi vid Realhöfvet J. F. Nyström i Stockholm. Har bl. a. från trycket år 99 utgivit det stora arbetet "Geografiens och de geografiska upptäckternas historia".

PORTRÄTTGALLERI

E. O. BURMAN.

Den 7 okt. fyllde professor Erik Olof Burman 60 år. F. i Umeå landsförs., stud.ex 65, fil. dr 72. Doc. i teor. fil. vid Uppsala universitet 72, prof. i prakt. filosofi sedan 96. Utgivit filosofiska afhandlingar.

E. SWENSÉN.

55 år fyllde den 2 okt. skriftstäl-laren Emil Swensén i Stockholm. Stud.-ex. 75, fil. kand. 83. Pol. med-arbetare i Aftonbladet, korr. till Göteborgs Handelstidning m. m. Utöfvat en vidtomfattande föreläs-ningsverksamhet vid arbetarinsti-tut, folkhögskolor, sommarkurser, o. s. v.

E. WESTBERG.

Disponenten för Tyllinge A.-B. m. fl. egendomar i Kalmar län, E. Westberg, fyllde den 22 sept. 50 år. Led. af Kalmar läns norra hus-hållningssällskaps förv.-utskott fr. 99, landstingsman från 1900. Fram-stående kommunalman.

O. HAMRIN.

50 år fyllde d. 29 sept. premier-aktören vid Dramatiska teatern i Stockholm, svenska teaterförbundets ordförande, Ossian Hamrin. Student i Uppsala 75, elev vid K. teatern 78, eng. därstädes 79, pre-mieraktör 91.

C. G. FRIS. †

Den 30 sept. afl. i Sthlm grossh. o. bankdirektören Carl Gustaf Fris, öf-ver 80 år gammal. F. var i många år inneh. af firman Hylm & komp., den bekanta tvåk. o. parfymfabr. Sed. 75 styrelseled. i Sthlms Handelsbank samt sedan 88 till i början af 1900-talet bankens kassadirektör. F. var en af Sthlms börs förnämsta medl.

J. A. BRUNSKOG. †

D. 2 okt. afled i Stockholm kap-tenen vid väg- och vattenbyggnads-kåren Johan August Brunskog, f. 41. B. var i öfver 20 år verkstäl-lande direktör för Stockholms nya spårvägs A. B., hvilken befattning han lämnade 99.

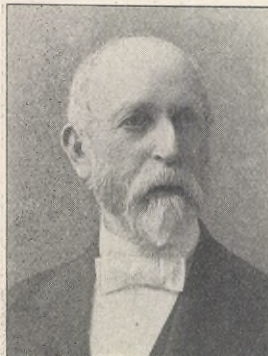
K. ANDERSSON. †

Den 2 okt. afled i Motala fabri-kören Karl Andersson vid 59 års ålder. Mångårig led. af stadsfullm. innehade A. ett flertal öfriga kom-munala uppdrag.

E. E. K. MITANDER. †

E. prov. läk., med. lic. Emil Elias Kristian Mitander afl. i Prag d. 23 sept. vid 51 års ålder. Stud.-ex. 73, med. lic. 89, prakt. läk. i Gnesta 89—92 o. däreft. ex. prov. läk. i Föllinge. Mycket verksam nykt.-vän, var det på återresa fr. kongr. i Budapest, där M. säs. I. O. G. T's omb. varit före-dragsh. som d. betyd. nykt.-kämp. afl.

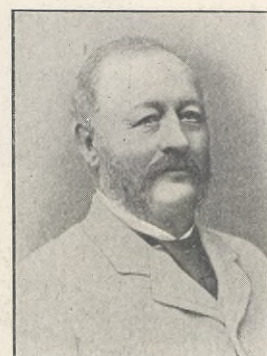
C. R. ULFSAX. †

Den 1 okt. afled i Stockholm f. d. sekreteraren i fångvårdsstyrelsen Carl Renner Ulf sax, 83 år gammal. Stud.-ex. 41, kameralex. 45, ex. till rättig.-verk. s. å., kansl. i komm.-koll. 53, i fångv.-styr. 55, registr. 64, sekr. 65—92.

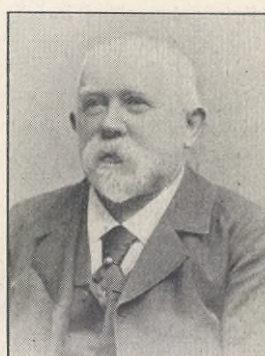
L. LUNDGREN. †

D. 5 okt. afl. i Sthlm f. teaterdir. Lorentz Lundgren, 73 år gammal. Var efter afl. stud.-ex. deläg. o. seder-m. ensam inneh. af järnhandels-firm. O. Bronander & Son i Gbg. Blef 83 dir. för Gbg's teater A.-B., hade 66—90 Göteborgs teater för egen räkn. Under de sen åren kam-merer hos dir. Ranft i Stockholm.

J. ANDERSSON. †

Den 28 sept. afled landtbrukaren Jeppa Andersson i Malmö, vid 73 års ålder. A. var en af stiftarne af och styrelseled. i Malmö spårvägs-aktiebolag. Kyrkovård i St Pauli församling under 21 år. Mångårig foderleverantör till armén.

L. M. V. WIDFORSS. †

D. 29 sept. afl. i Östhammar dir. Laurentius Mauritz Victor Widforss från Sthlm, f. 36. W. var sedan bör-jan af 80-talet innehafvare af en mycket känd krut-gevärs- och jakt-redskapshandel i Sthlm. Deltog lif-ligt i det kommunala lifvet och in-tresserade sig för humanitära sträf-vanden.

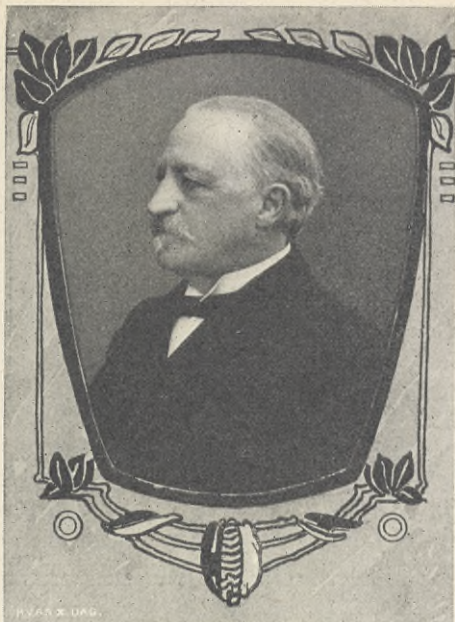

Foto. Jonasson, Göteborg

Kliché: Bengt Silfverparre.

PH. LEMAN. †.

Den 4 oktober afled i Göteborg, jur. doktor Philip Leman vid 68 års ålder. H. 8 D. bringade i sin årg. III:51 en förträfflig biografi till ett helsidesporträtt hvartill vi hänvisa. Nu erinra vi endast därom att Göteborgs stad ännu för något år sedan i doktor Leman ägde en af sina för dess framåtgående allra verksamaste och inflytelserikaste söner, en personlighet som åtnjöt odeladt anseende af alla och en hvar och som, under den jämförelsevis korta tid han som dess representant deltog i riksdagsarbetet, äfven där tillvann sig en framskjuten ställning såsom auktoritet i lagfrågor. Mängden afsägelser, den af en dödande sjukdom hemsökte för något år sedan tvingades inlämna på vederbörliga håll, gaf en öfersikt af det otroligt omfattande intresse Philip Leman besatt; och hans intresse motsvarades alltid af en vetandets grundlighet som gaf hans arbete ett särskildt värde.

Foto. Lindbohm, Gbg.

Kliché: Bengt Silfverparre.

SYNAGOGAN I GÖTEBORG,

JOHN SAWERS. †.

firar den 12:te oktober sin 50-års minnesfest, därvid utföres samma kantat som vid invigningen. Kompositören, direktör Jos. Czapek, dirigerar nu som då sitt verk.

John Sawers, en i Göteborg välbekant person, afled den 2 oktober vid 88 års ålder. Skotte till sin börd, var S. i många år anstald hos A.-B. D. Carnegie & Co. S. är bekant såsom innehafvare af en af landets präktigaste porslinsinsamlingar.

Foto, Lindbohm, Gbg.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre öfver—Gbg.

GRUNDSTENEN LÄGGES TILL DEN BLIFVANDE VASAKYRKAN I GÖTEBORG.